

«...відограваючи композитора, треба відгадувати і його істоту, щоб зрозуміти мотив самої композиції...» (О.Кобилянська «Valse melancolique»)

«...до оцінки творів якого-небудь писателя є дуже важна річ подавати і характеристичні епізоди з життя, а головне, і обставин, в яких жив...» (О.Кобилянська у листі до Ф. Ржегоржа від 17/1 1898р.)

**Ольга Кобилянська – жінка,
яка була собі ціллю....**

Образи нових жінок-інтелектуалок у творчості О.Кобилянської

Була людиною з європейським мисленням, її хвилювало питання емансипації – вважала його віянням часу, коли не лише проблеми особистого життя змушували жінку підняти голову і подивитися на світ по-

Фантазія-експромт

Ольга Кобилянська

VALSE MÉLANCOLIQUE

Ausgewählte Prosa

Meridian des Herzens

Ольга Кобилянська

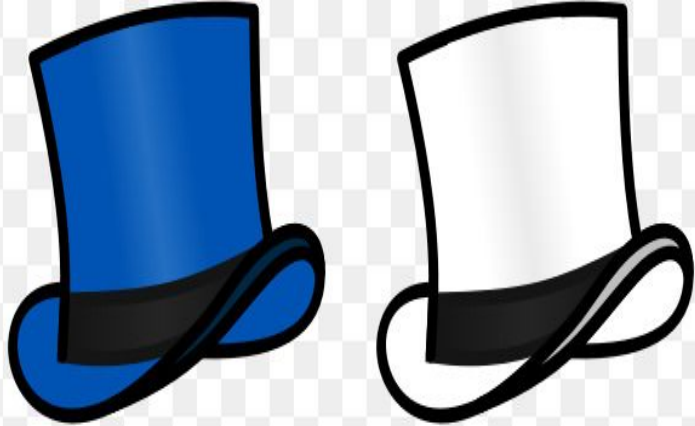
ЛЮДИНА

Ольга Кобилянська

ЦАРИВНА

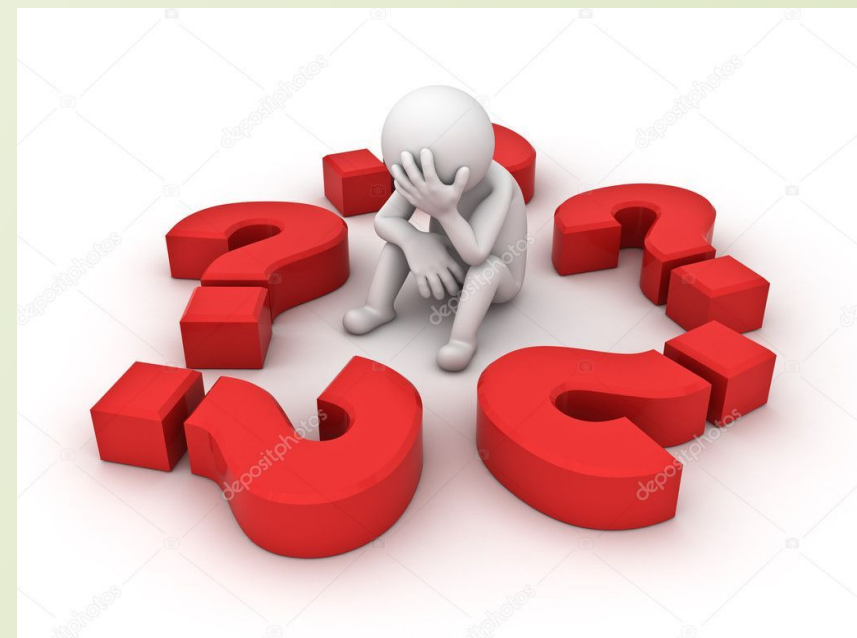
СФЕРИ

Утвердження думки про вільний вибір жінкою свого життєвого шляху та необхідність створення умов для її самореалізації – це ідейне спрямування цілого ряду творів О.Кобилянської.

Тема емансипованої, незалежної жінки – одна з улюблених у творчості письменниці.

Отже, спробуємо відповісти на питання наскільки важливо для жінки мати право вільного вибору? Наскільки виправданими є ідеї фемінізму та жіноча емансипація на початку ХХ століття та в наш час?

Тільки факти

1. Що, на вашу думку, спонукало О.Кобилянську звернутися до теми жіночої емансипації у своїх творах?
2. Чи мають її твори автобіографічну основу? Доведіть це фактами.
(У листі до Осипа Маковея від 17 лютого 1898 року Ольга Кобилянська писала: «Прочитали-сьте «Valse melancholique» і знаєте історію мого життя. Се моя історія. Більше не кажу нічого»)
3. Якою є поведінка дівчинки з новели «Impromptu phantasie» - дивною, своєрідною чи оригінальною? Про що це свідчить? Кого вона вам нагадує?
4. Згадайте сцену з приборканням коня в новелі «Impromptu phantasie». Як вона розкриває сутність головної героїні?
5. Розкажіть коротко про долі жінок з попередньо згаданих творів. Дайте їм короткі характеристики. Що між ними спільного?
6. Чи мали ці жінки право вибору чи стали заручницями обставин?

Більш детально ми зупинимось на аналізі новел О.Кобилянської «Impromptu phantasie» та «Valse melancholique»

Емоції

1. Які емоції викликали у вас прочитані твори?
2. Чи схвалюєте ви вибір героїнь у їх вчинках? Чи могли вони діяти інакше?
3. Яку роль відіграє музика у творах? Чому саме Шопен?
4. Як реагують героїні новел О.Кобилянської «Impromptu phantasie» та «Valse melancholique» на виконання музичних творів?
5. Чому письменниця використовує музичний твір як лейтмотив для своєї новели? Чи згодні ви з тим, що саме музика – центральний образ твору «Valse melancholique»?
6. Чи поділяєте ви думки, що музика – це мелодія душі, а мистецтво – це віддзеркалення внутрішнього світу людини, її свобода? Чому так важливо, щоб у нашому житті ми знаходили місце і час для справжньої краси?
7. Як ви виражаєте свої почуття, коли бракує слів?

«Перша часть — повна веселості і грації, повна визову до танцю, а друга... О, та гама! Та нам добре знана ворохобна гама! Збігала шаленим льотом від ясних звуків до глибоких, а там — неспокій, глядання, розпучливе нищпорення раз коло разу, топлення тонів, бій, — і знов збіг звуків удолину... відтак саме посередині гами смутний акорд-закінчення». (О. Кобилянська «Valse melancholique»)

Фантазія- експромт

Ольга Кобилянська

**Музику люблю
пристрасно, і вона
має на мене дуже
сильний,
майже потрясаючий**

OLGA KOBYLANSKA

VALE MÉLANCOLIQUE

Ausgewählte Prosa

Meridian des Herzens

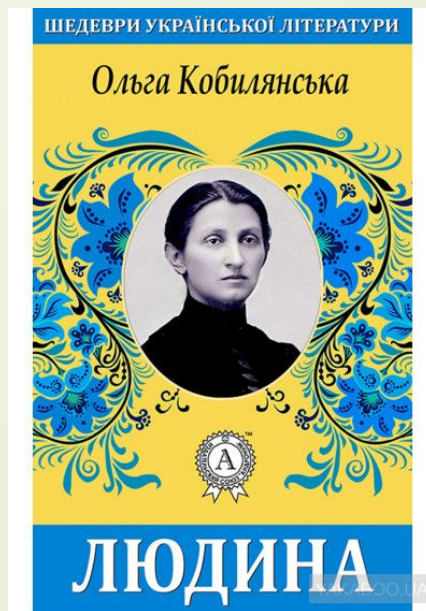
YAKABOO

Критика

1. Яких помилок, на вашу думку, припустилися героїні творів?
2. Чи мали вони право на помилки?
3. Що, на вашу думку, є негативним у поведінці, характерах героїнь?
4. Які негативні наслідки мало їхнє бажання «не бути жінками чоловіків або матерями, лише самими жінками»? Чи реалізувалося воно уповні?
5. Чи зробило прагнення жінок стати самостійними і незалежними їх щасливими? Як склалася доля згаданих героїнь?
6. Чи могла кожна з героїнь самореалізуватися без сторонньої допомоги?
7. Жити в гармонії, розвинутися творчо, бути самодостатніми і незалежними – чи не призведе це до самотності і цілковитої ізоляції?

Оптимізм

1. Незалежність і самодостатність, вміння брати на себе відповідальність, знаходити вихід з будь-якої ситуації – чи не цього прагнули жінки на початку минулого століття і прагнуть зараз?
2. **Письменниця у згадуваному листі до О. Маковея від 17 лютого 1898 р. зауважувала: «...Я думаю, що моя заслуга се та, що мої героїні витиснули вже або бодай звернуть на себе увагу русинів (тобто українців.– Ф. П.), що побіч дотеперішніх Марусь, Ганнусь і Катрусь можуть стати і жінки європейського характеру, не спеціально галицько-руського».**
3. Невже призначення жінки – куховарити, прати, прибирати? Чи існують, на вашу думку, чоловіки, які теж з цим не згодні?
4. Одна з героїнь О.Кобилянської не терпить приписів в особистому житті, не живе канонами, їй байдуже, що говоритимуть про неї інші. Чи імponує вам таке ставлення до думки оточення? Чи легко жити з таким переконанням? Як ви взагалі ставитеся до бунтівливих натур? Як ставиться до своєї героїні авторка твору?

Шляхи вирішення

1. Чого, на вашу думку, не вистачало героїням твору? 2. Можливо, за своєю показною емансипацією вони приховували свої страждання, а насправді прагнули простого жіночого щастя?
3. На вашу думку, може жінка бути успішною одразу в кількох сферах – сім'я, кар'єра, творчість? Що для цього потрібно?
4. Якщо «принести себе в жертву» коханому чоловікові, родині в цілому, власним амбіціям, чи зробить це вас щасливим?
5. Чи дійсно жінці не потрібне кохання і чи позбавить його відсутність її від страждань?
6. Наскільки важливо для жінки мати право вільного вибору? 7. Наскільки виправданими є ідеї фемінізму та жіноча емансипація на початку ХХ століття та в наш час?

Підсумки

1. Коли О. Кобилянську запитали про провідну думку новели, вона, дивуючись, відповіла зустрічним запитанням: **«А чи ви маєте її, коли переживаєте настрій, який не дає вам спокою, викликає прагнення здійснити велику мрію, кличе вас кудись так сильно, що ви не можете навіть передати цього поклику?»**

2. Чи погоджуєтесь ви з думкою, що мистецтво по-особливому впливає на долю митця? Що саме переконало вас у цьому?

3. Чи завжди свобода в усьому – у думках, у переконаннях, у прагненнях, у поведінці, у висловлюваннях – це лише спосіб самоствердитись? Чи має ця свобода якісь межі?

4. У чому, на вашу думку, полягає актуальність творів О. Кобилянської?

5. Чому Леся Українка назвала новелу «Valse melancolique» музично-пластичною поемою в прозі?

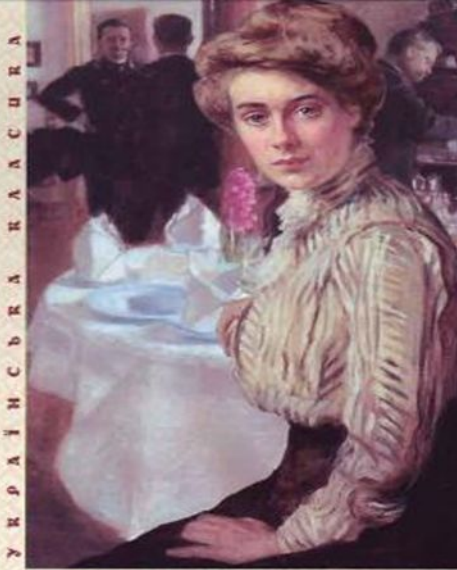

Найголовнішим у новелі є нестримний пошук Софією, Мартою і Ганною гармонії та краси, жагуче бажання досконалості та рівноваги. Така ідеалізована картина можлива тільки в мистецтві, де панує незвичайна атмосфера, високий, загадковий дух, а персонажі постають сильними, неординарними особистостями. За О. Кобилянською, в мистецтві можна віднайти хоча б тимчасовий притулок від життєвої несправедливості. Тому тільки крізь призму мистецтва слід розглядати героїнь новели: художницю Ганнусю, вчительку Марту і піаністку Софію.

Ольга Кобилянська

ЛЮДИНА

Ольга Кобилянська

ЦАРІВНА

Письменниця поділяла погляди ідеалістичної філософії на те, що в центрі всесвіту стоїть людина, її особиста свобода, її «Я». Ці погляди письменниці простежуються в повісті «Людина». Головна героїня повісті Олена Ляуфлер, втративши нареченого, говорить батькові: «Ніхто не є управнений мати бажання, котрі в життю другого мали би відогравати якусь рішачу роль; а ще менше на те наставати, щоб були зреалізовані. Я їх не можу визнавати. Сама єсмь, тату! Сама, як птиця, як деревина в лісі. Маю право йти за собою або проти себе. Ніколи не буду жити брехнею...Ніяка сила світу не стопче в мені мислячої самостійної людини...»

Людина! Що хотіла підкреслити письменниця цим новим заголовком твору? Чи те, що тут присутня Людина у високому розумінні цього слова? Чи те, що людина — це особистість, з усіма властивими їй сильними та слабкими якостями? Або що людина — Боже створіння, слабке й нездатне опиратися зовнішнім обставинам? На ці питання немає певної відповіді, проте заслугою письменниці є те, що вона створила правдивий, повнокровний художній образ, а не схему чи символ.

І хоч під тиском обставин Олена Ляуфлер змушена відмовитись від мрій про незалежне життя, стати дружиною, вірніше – рабинею нелюбого чоловіка заради матеріального добробуту збіднілих батьків, вона не може до кінця змиритися з цими обставинами.

Ольга Кобилянська своєю повістю стверджує, що жінка — неповторна особистість, яка має право вибору, можливість чинити так, як підказує їй серце. Вона — людина!

НЕОРОМАНТИЗМ - течія модернізму

Основна риса: відображення пориву до ідеального, виняткового; використання фантастичних ситуацій; дослідження внутрішнього світу людини; увага до почуттів та емоцій людини

Виник в українській літературі на початку ХХ ст. (О. Кобилянська "Людина").

Представники: Леся Українка, Олександр Олесь, П. Тичина, М. Хвильовий, Ю. Яновський, Є. Маланюк

НЕОРОМАНТИЗМ - ЦЕ

**ВИСОКА ДОСКОНАЛІСТЬ
У ВСЬОМУ**

ffum.net

Доведіть, що твори, які ми сьогодні
проаналізували,
написані в річищі неоромантизму.

Для неоромантизму в літературі характерне не протиставлення звичайним людям абсолютних героїв, а пошук ідеалу в самій реальності, а також «відкриття» героя у звичайній людині. Неоромантики були переконані, що все залежить від того, під яким кутом поглянути на дійсність, а також від вміння людини побачити красу й неповторність навколишнього світу. Мистецтво, на думку письменників-неоромантиків, дає людині «ключ» до розуміння сенсу життя й вимагає від читача зміни життєвих позицій, а не лише вивищує його над буденністю й демонструє йому чарівний світ фантазії.

Дякую за увагу!